

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, ה'תשל"ה

חלק א – יוצא לאור לש"פ בהר"ב חוקותי, כ"ב אייר, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

Published and Copyright 2023 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת ש"פ בהר"ב חוקותי, כ"ב אייר ה'תשל"ט, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (תדפיס מתורת מנחם — התוועדות כרך השמונים שמכינים עתה לדפוס).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

לפני לג בעומר, ה'תשפ"ג,
שנת הקהל,
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. שיחת ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, ה'תשל"ה.

בלתי מוגה

א. בנוגע לשמו של החודש שמתברך ביום הש"ק זה — הנה השם "סיון" הוא משמות החדשים ש"עלו עמהם מבבל"¹, אבל עד אז, נקראו החדשים בשם המספרי — החל מ"חודש הראשון"², "החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה"³, ולאחריו "חודש השני"⁴, ולאחריו "חודש השלישי"⁵ (אלא שבנוגע לחודש השני מצינו בתנ"ך שנקרא גם בשם "חודש זיו"⁶ (ועד"ז מצינו שיש חודש שנקרא בשם "בול"⁷), אבל בנוגע לחודש השלישי לא מצינו שנקרא בשם אחר). ושם זה ("חודש השלישי") אינו סתם בגלל ההכרח ליתן סימן כו', אלא זהו שם שיש לו שייכות לענינו של חודש זה⁸:

איתא בגמרא⁹: דרש ההוא גלילאה .. בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי (תורה נביאים וכתובים) לעם תליתאי (כהנים לויים וישראלים) על ידי תליתאי (משה, תליתאי לבטן, מרים אהרן ומשה) ביום תליתאי (לפרישה) בירחא תליתאי¹⁰.

ונוסף לזה הובאו בפ"י רב נסים גאון (שכבר נדפס על גליון הש"ס) עוד כו"כ פרטים שהם במספר שלש ש"הוסיפה ההגדה בדבר זה [שפרטים אלו כלולים בדברי הגמרא ונמשכים מהם, וכמו בנוגע למשנה וגמרא, שכל פרטי הענינים שבגמרא כלולים בדברי המשנה "דבר קצר"¹⁰, ועד"ז בנוגע לגמרא, שבה כלולים הענינים שהובאו במפרשי הש"ס], ולדוגמא: בנוגע למשה (שקיבל תורה מסיני¹¹) — שהוא משבט (השלישי) לוי, שיש בו ג' אותיות, וכך משה יש בו ג' אותיות, ועד"ז עוד ענינים במספר שלש הקשורים עם מ"ת.

(1) ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ב"ר פמ"ח, ט. ירושלמי ר"ה ז, א.
 (2) פקודי מ, א. ועוד.
 (3) בא יב, ב.
 (4) בשלח טז, א. ועוד.
 (5) יתרו יט, א. ועוד.
 (6) מלכים"א ו, א ובפרש"י. וראה ר"ה יא, א ובפרש"י.
 (7) מלכים"א שם, לה ובפרש"י. וראה יל"ש עה"פ (רמז קפד).
 (8) ראה גם שיחת ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון תשל"ב בתחלתה (תו"מ חס"ח ע' 258 ואילך). וש"נ.
 (9) שבת פח, א (ובפרש"י).
 (10) פיהמ"ש להרמב"ם בהקדמה (ד"ה אח"כ ראה).
 (11) אבות רפ"א.

ומזה מובן שהשם "חודש השלישי" ("ירחא תליתאי") יש לו שייכות עם ענינו המיוחד של חודש זה.

וכיון שכן, הרי נוסף על תורת הבעש"ט הידועה¹² שמכל דבר שיהודי רואה או שומע יש ביכלתו ולכן צריך ללמוד הוראה בעבודת ה' — בודאי צריכה להיות הוראה בעבודת ה' מהענין של "חודש השלישי" כפי שמודגש בגמרא ובפירושו רב נסים גאון הנ"ל.

ב. ויש לבאר תחילה המעלה ד"שלישי"⁸ — אף שלכאורה הענין היותר נעלה הוא "אחד", "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"¹³, שהו"ע אחדות הפשוטה:

"אחד" — מורה על הענין האלקות כפי שהוא מצד עצמו. אבל לאח"ז ישנו הענין ד"נעשה אדם"¹⁴, "נעשה" לשון רבים, החל ממיעות רבים — שנים¹⁵, שבזה יש (גם) ענין בלתי-רצוי, כמארז"ל¹⁶ "כתוב והרוצה לטעות יטעה";

ולכן יש צורך בענין ד"שלישי" — שזהו ענינו של מ"ת לחבר האחד עם השנים [ע"ד שלישי המכריע שלא תהי' נטי' לצד אחד], היינו, שגם בתכלית הריבוי שבעולם תומשך אחדות הפשוטה דאלקות. ובלשון הרמב"ם¹⁷: "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם" — שענין השלום שייך רק כשיש שני דברים שונים, ויתירה מזה, דברים שמנגדים זל"ז, שאז יש צורך לחברם ולעשות שלום ביניהם.

וזהו גם ענינו של יום השלישי — שהוכפל בו כי טוב¹⁸, "טוב לשמים וטוב לבריות"¹⁹, שמורה על החיבור והמשכת האלקות (שמים) בעולם (בריות).

ולכן מדגישים בנוגע למ"ת מספר שלש ("תליתאי") דוקא, אף שיש גם עוד חילוקי מספרים — הן בנוגע ל"עם תליתאי" (כהנים לויים וישראלים), אף שיש גם החלוקה ל"ב שבטים, שבעים נפש, ועד לששים ריבוא, ולאידך גיסא יש בו גם העילוי ד"עם אחד"²⁰, החל מ"אחד הי' אברהם"²¹; והן בנוגע לתורה, "אוריאל תליתאי" (תורה נביאים וכתובים),

12) ראה כש"ט בהוספות סרכ"ג ואילך.
 13) ואתחנן ו, ד.
 14) בראשית א, כו.
 15) נסמן בלקו"ש חכ"א ע' 111 הערה
 16) לג, ב. ועוד.
 17) הרמב"ם הל' חנוכה בסופן.
 18) ב"ר פ"ד, ו. הובא בפרש"י עה"ת בראשית א, ז.
 19) קידושין מ, א. וראה אוה"ת בראשית לג, ב. ועוד.
 20) אסתר ג, ח. ועוד.
 21) ב"ר פ"ח, ח.
 18) ב"ר פ"ח, ח.
 19) נסמן בלקו"ש חכ"א ע' 111 הערה
 20) אסתר ג, ח. ועוד.
 21) יחזקאל לג, כד.

אף שיש בה גם החלוקה דכ"ד ספרי קודש, ששים מסכתות ושמונים ברייתות והלכות אין מספר²², ולאידך גיסא יש בה גם העילוי ד"תורה אחת"²³ — מצד המעלה המיוחדת שבמספר שלש שקשורה עם כללות הענין דמ"ת.

ג. וענין זה מודגש ביותר בקביעות שנה זו,

— שהרי אע"פ שהתורה היא תורת אחת, וכל עניני צריכים להיות בכל הזמנים, ובאופן שחודרים את כל הענינים של איש ישראל עד לאופן ש"בכל דרכיך דעהו"²⁴ (והרי הידיעה בהקב"ה וציווי והוראותיו היא ע"י התורה), מ"מ, יש ענינים שבהם בהדגשה יתירה בשנה שיש בה קביעות מיוחדת —

כמדובר כמ"פ במשך השנה אודות הקביעות של כמה ימים מיוחדים ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב, החל מר"ה, וכן י"ט כסלו (ר"ה לחסידות), וכן פורים ול"ג בעומר.

ויש להעיר אודות השייכות של פורים ול"ג בעומר, כהסימן שמביא רבינו הזקן בסידורו²⁵ (לאחרי הסימן לקביעות דימי הפסח)²⁶: "פל"ג, פי' ביום שחל בו פורים יחול לעולם ל"ג בעומר" — ששניהם שייכים למ"ת ("אוריאל תליתאי . . בירחא תילתאי"), כי, בפורים כתיב²⁷ "קיימו וקבלו היהודים", "קיימו מה שקבלו כבר"²⁸, ול"ג בעומר ענינו מ"ת דפנימיות התורה (כמבואר במאמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע²⁸).

ויש להוסיף (בדרך אפשר) בביאור השייכות דפורים ול"ג בעומר למ"ת — שענינם הוא החיות והפנימיות והקיום דמ"ת, כי, הענין ד"קיימו מה שקבלו כבר" בגלל שעד אז היתה "מודעא רבה לאורייתא"²⁹, הוא בדוגמת שטר יצא עליו ערעור ואח"כ נתקיים, שזהו החיות והפנימיות של השטר שנותן לו קיום נצחי ששום דבר לא יוכל לבטלו²⁹; ועד"ז הענין של מ"ת דפנימיות התורה בל"ג בעומר — שאינו עוד הפעם

(22) ראה שהש"ר פ"ו, ט (ב).

(23) לשון הכתוב — בא יב, מט. ועוד.

(24) משלי ג, ו. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סקני"ו ס"ב. וש"נ.

(25) שענינו תפלה, אבל ענין התפלה שייך גם לענין התורה, שלכן קודם התפלה לומדים כמה ענינים בתורה, הן תושב"כ: פרשת התמיד ופרשת הקטורת, והן תושבע"פ — פרק איזהו מקומן; ועאכ"כ לאחרי התפלה

— "מבית הכנסת לבית המדרש".

(26) תו"א סט, סע"ב. וראה גם שיחת ש"פ בהו"ב, מבה"ח סיון דאשתקד סי"ח (תו"מ חע"ו ע' 191). שם חע"ט ע' 252. וש"נ.

(27) אסתר ט, כז.

(28) ראה המשך תרס"ו ע' ריט [נפט. וש"נ].

(29) ראה לקו"ש ח"ז ריש ע' 184. וש"נ.

מתן תורה ח"ו³⁰, אלא הוא החיות והפנימיות והקיום של מ"ת דנגלה דתורה.

ד. ומזה מובן שהלימוד וההוראה מענינו של "חודש השלישי" קשור עם ענינו של יום השלישי שהוכפל בו כי טוב, טוב לשמים וטוב לבריות:

לא זו בלבד שכללות העבודה צריכה להיות הן באופן דטוב לשמים והן באופן דטוב לבריות, וגם כל ענין פרטי צ"ל באופן ד"טוב לשמים וטוב לבריות" (כמו ביום שלישי, שכל רגע שבו הוא רגע של יום שלישי שהוכפל בו טוב³¹), אלא יתירה מזה — כמודגש בדיוק "הוכפל בו כי טוב" (ולא רק שנאמר בו ב"פ כי טוב), שאמיתית ענין הכפל הוא באופן שכל ענין הוא כפול, היינו, שב"טוב לשמים" יש גם הענין ד"טוב לבריות", וב"טוב לבריות" (עד לדרגא היותר תחתונה — "בריות בעלמא"³², שמעלתם היחידה היא שנבראו ע"י הקב"ה) יש גם הענין ד"טוב לשמים"³³.

ועל זה היא הברכה והנתינת כח בשבת מברכים חודש השלישי — כי, אע"פ שנוסח ברכת החודש [הן הנוסח שאומרים לפני ההכרזה "ראש חודש כו' ביום כו'": "מי שעשה נסים לאבותינו כו'"], והן הנוסח שלאח"ז: "יחדשהו .. לחיים ולשלום וכו'", כל ששת הברכות] הוא בשוה בכל החדשים, הרי מזה שמברכים כל חודש בפ"ע (ולא רק ברכה אחת על כל חדשי השנה), מובן, שהברכה היא גם בנוגע לענינים המיוחדים של חודש זה.

ועי"ז נעשית ההכנה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות³⁴, החל מהענין דהקדמת נעשה לנשמע בחמישי בסיון³⁵ כו'³⁶.

ועד שזוכים לשלימות הענין דטוב לשמים טוב לבריות שיהי' בביאת משיח צדקנו, שאז יקויים היעוד³⁷ "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", היינו, שיהי' גילוי "כבוד ה'" (שמים), ותהי' ועוד.

(32) ראה תניא פל"ב.
 (33) ראה גם תר"מ חע"ט ס"ע 252 ואילך.
 ע' 307 ואילך. ריש ע' 358 ואילך. ועוד.
 (34) ראה גם תר"מ חס"ד ע' 198. וש"נ.
 (35) ראה שיחת ש"פ במדבר, עחה"ש תשח"י בתחלתה (תר"מ חכ"ג ע' 3). וש"נ.
 (36) חסר קצת (הנו"ל).
 (37) ישע"י מ, ה.

(30) ראה גם סה"מ תר"ם ח"א ע' קעט. ע'
 רפד. תרמ"א ע' תיב. תרמ"ז ע' פז. תרנ"ו ע'
 שנו. המשך תרס"ו ע' כג [לב]. שם ע' תקמו
 [תשיט]. תער"ב ח"א ע' שסו. ח"ב ע' א'צו
 [ח"ב ע' תקב. ח"ה ע' א'תקג]. סה"מ עטר"ת
 ע' רצא. תרפ"ה ע' קצט. ה'תש"ט ע' 57.
 ועוד.
 (31) ראה גם לעיל ע' 183. וש"נ.

המציאות של "בשר" (בריות), והשייכות ביניהם תהי' באופן של ראי' שהיא תכלית ההתאמתות³⁸ — כן תהי' לנו בקרוב ממש.

* * *

ה. דובר כמ"פ שנוסף על הענינים שישנם בכל שנה, יש ענינים הקשורים עם הקביעות המיוחדת של שנה זו, ובנדו"ד, נוסף על האמור לעיל (ס"ג) שבשנה זו יש ימים מיוחדים שקביעותם ביום השלישי בשבוע, שבזה מודגש יותר העילוי דשלישי שבכללות ענין התורה — יש גם לימוד והוראה מהקביעות דשבת מברכים סיון בערב ר"ח [נקשור גם עם הקביעות דפורים ול"ג בעומר ביום שלישי, כי, בזמן שאין מקדשים ע"פ הראי', כשחל פורים ול"ג בעומר ביום שלישי, בהכרח ששבת מברכים סיון יחול בערב ר"ח], כך, שר"ח הוא מיד למחרתו ("מחר חודש"³⁹), ללא הפסק בינתיים.

ושני ענינים בזה: (א) הפעולה של ר"ח על שבת, (ב) הפעולה של שבת על ר"ח, כדלקמן.

ו. הפעולה של ר"ח על שבת:

במנחת שבת אין אומרים צדקתך, בגלל היותו ערב ר"ח⁴⁰.

ועוד לפני"ז — לפני תפלת מוסף, שזוהי ההוספה המיוחדת בתפלת שבת הקשורה עם קרבנות המוספים — שלאחרי קריאת התורה מפטירין (לא בענין הקשור עם פרשת השבוע, בהתאם לענינה של הפטרה שהיא המשך וסיום קריאת התורה⁴¹, אלא) בענין הקשור עם ר"ח: "מחר חודש"⁴².

ומובן החידוש והפלא שבדבר — כיון שזהו ענין שקשור עם "מחר"⁴³:

גם בשבת ר"ח או שבת חנוכה וכיו"ב מפטירין אמנם לא מענין פרשת השבוע, אבל ההפטרה היא בענינו של יום זה, ואילו בשבת ערב ר"ח מפטירין בענין ששייך למחרתו — "מחר חודש".

[ולהעיר, שיום השבת קשור אמנם (לא רק עם הימים שלפניו, שקשורים עם הפרשה שקוראים ולומדים בשבוע זה, אלא) גם עם הימים

(41) ראה אנציק' תלמודית (כרך יו"ד בתחלתו) ערך הפטרה בתחלתה. וש"נ.

(42) שו"ע או"ח סקמ"ד ס"ב.

(43) ראה גם תו"מ חס"ב ע' 255 ואילך.

(38) ראה תו"מ סה"מ אדר ע' לו. וש"נ.

(39) שמואל"א כ, יח.

(40) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סוסרצ"ב.

וש"נ.

שלאחריו, כמודגש בכך שבו מברכים את כל ימי החודש הבא; אבל, ענין זה הוא ע"ד שמפקחין על צרכי ציבור בשבת⁴⁴, כדי שההכרזה אודות ר"ח תהי' בפירסום וכו'⁴⁵, ולכאורה אינו שייך להפטרה בענין השייך למחרתו]. ובוזה מודגשת גודל פעולת ר"ח בשבת, עד כדי כך, שכבר בשבת מפטירין בענין השייך לר"ח.

ז. וכמו"כ ישנה הפעולה של שבת על ר"ח:

בר"ח — ב' קצוות⁴⁶: מחד גיסא — מותר בעשיית מלאכה, ולאידך גיסא, אינו נקרא בלשון הפסוק "יום המעשה", כמ"ש בהפטרה: "מחר חודש וגו' ובאת אל המקום אשר נסתרת שם ביום המעשה"⁴⁷. וכמובן גם מ"ש בנבואת יחזקאל⁴⁸ "שער החצר הפנימית גו' יהי' סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח", והיינו, שיש לו שייכות ליום השבת, שענינו שלילת והעדר המעשה, כיון ש"כל מלאכתך עשויו"⁴⁹ (ע"י העבודה במשך כל ימי השבוע — "מי שטרח בערב שבת (שקאי על כל ימי השבוע) יאכל בשבת"⁵⁰), באופן ש"קראת לשבת עונג"⁵¹ (גם בנוגע לגוף ונפש הבהמית, ועד שאפילו גוי רואה זאת).

וכמודגש גם בנוגע לקריאת התורה — שבר"ח לא מסתפקים בגי' קרואים, כמו ביום המעשה (בשני וחמישי) שבגלל "שיש בו ביטול מלאכה לעם קורין שלשה"⁵²; אבל לאידך, מוסיפים רק קרוא רביעי, ולא כמו ביו"ט או בשבת, בגלל שר"ח מותר במלאכה.

[מעין דוגמא לב' הקצוות שבקריה"ת דר"ח — ב' הקצוות שבתורה עצמה: מחד גיסא — תורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, "נעלמה מעיני כל חי"⁵³, ויתירה מזה: "ואהי' אצלו גו' שעשועים כו"⁵⁴, שהקב"ה בעצמו משתעשע בתורה; ולאידך גיסא — תורה "לא בשמים היא"⁵⁵, אלא דוקא בארץ למטה, ולא רק במקום, אלא גם בתוכן הענין — במעמד ומצב ש"למצרים ירדתם" ו"יצר הרע יש ביניכם"⁵⁶, ולא עוד

49 ראה שו"ע אדה"ז או"ח סכ"א. וש"נ.

50 ע"ד ג, סע"א.

51 ישע"י נח, יג.

52 מגילה כב, ריש ע"ב.

53 איוב כח, כא.

54 משלי ח, ל.

55 נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

56 שבת פח, סע"ב ואילך.

44 ראה שו"ע אדה"ז או"ח סש"ו ס"ב.

וש"נ.

45 ראה אנציק' תלמודית (כרך ד) ערך ברכת החודש בתחלתו (ע' תנא). וש"נ.

46 ראה גם תו"מ חל"ו ע' 67 ואילך.

וש"נ.

47 שמואל-א שם, יט, ובמפרשים. הובאו

בלקו"ת ברכה צו, ד.

48 מו, א.

אלא שדוקא שם ניתנה התורה כפי שהיא למעלה, כמודגש בנוסח ברכת התורה: "ונתן לנו את תורתו", היינו, שכפי שהתורה היא "תורתו", "דבריו .. חוקיו ומשפטיו"⁵⁷ — באופן כזה "נתן לנו".

ובענין זה יש עילוי מיוחד כשערב ר"ח חל בשבת, כך, שנכנסים לר"ח מיום השבת ללא הפסק בינתיים:

כשיש הפסק של ימי המעשה בין שבת לר"ח, לא ניכר בגלוי הקשר של שבת ור"ח, והנפק"מ לפועל — שיכולים להסתפק בהוספה כלשהי לגבי ימי המעשה, ואדרבה: אי אפשר לדרוש הרבה יותר, כיון שהסדר הוא ש"מעט מעט אגרשנו"⁵⁸; אבל כשנכנסים לר"ח מיום השבת, אזי צ"ל הענין דר"ח באופן נעלה יותר, וגם נקל יותר לפעול זאת מצד הנתינת כח דיום השבת.

ה. ועוד ענין בפעולת השבת על ר"ח:

כאשר יום השבת הוא ערב ר"ח, ניתוסף בליל ר"ח סעודת מלוח מלכה — שסעודה זו היא דוקא לאחרי הבדלה (שהרי אם עורכים סעודה לפני הבדלה, הרי היא סעודה שלישית או רביעית דשבת⁵⁹), היינו, שכבר ישנו הענין ד"המבדיל בין קודש לחול", כך, שעומדים כבר ביום ראשון, שהוא ר"ח, ואעפ"כ, עורכים סעודה מיוחדת — "בסידור השולחן .. להרבות נרות וכו'", "כדי ללוות את השבת ביציאתו .. כדרך שמלוין את המלך כו'" (שאז נמצאים עדיין יחד עם המלך, "שבת המלכה"⁶⁰), ככל פרטי הענינים שנתבארו בשו"ע⁶¹ בנוגע למעשה בפועל.

ועי"ז ניתוסף גם בענין דמ"ת — כפי שמתחיל כבר בר"ח, כמבואר בתורה אור⁶² שלהיותו בשבוע הז' דספירת העומר (שהיא ההכנה למ"ת) ביום ג' שבו, "הוא כאילו כבר נכנסה כל השבוע ונעשו אז ישראל מוכנים ועומדים לקבל כו'", אלא שבפועל ובגלוי הרי זה נמשך ביום ששי בסיון, או כפי שנקרא "יום תליתאי"⁶³.

וכך נעשית אצל כל אחד מישראל קבלת התורה בשמחה ובפנימיות, ועד ל"שמחת עולם על ראשם"⁶³.

* * *

57) תהלים קמו, יט. ור"נ.
58) משפטים כג, ל. (61) ראה שם רס"ש. ור"נ.
59) להעיר משבת קיז, סע"ב. (62) יתרו סז, ג.
60) ראה שו"ע אדה"ז שם סרס"ב ס"ד. (63) ישעיה לה, יו"ד. נא, יא.

ט. אע"פ ששמו של החודש בתורה הוא "חודש השלישי" — אומרים בנוסח ברכת החודש: "ראש חודש סיון", שזהו מהשמות ש"עלו עמהם מבבל" (כנ"ל ס"א), והיינו, שאע"פ שנוסח ברכת החודש (הן החלק שלפני ההכרזה אודות ר"ח, הן החלק שלאחרי ההכרזה, והן ההכרזה עצמה) הוא בלשון הקודש, מ"מ, הכרות שמו של החודש היא כפי שנקרא בשמות שעלו עמהם מבבל.

והענין בזה — שכיון ששמות אלו עלו עמהם מבבל, הרי זה מורה על שייכותם לבבל ועניניו בכל (שהרי לא נאמר ששמות אלו נקבעו כשבנ"י הגיעו לארץ ישראל לאחרי גלות בבל, אלא שמות אלו "עלו עמהם מבבל"), ואעפ"כ "עלו עמהם מבבל", היינו, שלוקחים ענין של בבל ומעלים אותו, ועד שעושים ממנו "חודש", שענינו התחדשות.

י. ובהקדים ביאור ענין ההתחדשות שבר"ח:

החילוק בין חודש לשנה הוא — ששנה היא מלשון משנה⁶⁴, שאותו ענין חוזר ונשנה עוד הפעם, ואילו חודש הוא מלשון התחדשות⁶⁵.

אך צריך להבין מהו ענין ההתחדשות שבחודש — הרי גם ענין החודש חוזר ונשנה עוד הפעם?

ואין לומר שהחידוש הוא מצד ענינו המיוחד של כל חודש — שהרי ענין זה ישנו גם בשנה, וכמו שנת השמיטה, כמ"ש בפרשת השבוע שלפנ"ז⁶⁶: "שש שנים תזרע שדך וגו' ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ וגו'". ובשש השנים גופא — יש ענין מיוחד בשנה הראשונה שלאחרי השמיטה שהיא "שנת הקהל", וכן יש ענין מיוחד בשנה הששית, שעלי' נאמר⁶⁷ "וצויתי את ברכתי גו' ועשת את התבואה לשלש השנים". וכן בשנים שביניהם — יש חילוקים בין השנים שבהם חייבים במעשר שני לשנים שבהם חייבים במעשר עני וכו'.

אך הענין הוא — שהחילוק בין שנה לחודש קשור עם החילוק בין שני המאורות שבמהלכם תלוי החילוק בין הזמנים דשנה וחודש, ששנה קשורה עם מהלך השמש, שמאירה תמיד באותו אופן, ואילו חודש קשור עם מהלך הלבנה, שהיא באופן של התחדשות, שזהו ענין מולד הלבנה, לפי שברגע שלפנ"ז היתה הלבנה בהעלם והסתר לגמרי, ואח"כ

64) ראה ראב"ע בא יב, ב. ס' השרשים ע' חדש.

לר' יונה בן גינאח ולהרד"ק ע' שנה.

66) בהר כה, גיד.

67) ראה ראב"ע שם. ס' השרשים הנ"ל (67) שם, כא.

נעשה מולד הלבנה מחדש — "החודש הזה לכם"⁶⁸, "כזה ראה וקדש"⁶⁹, שזהו ענין של חידוש (ועד"ז בנוגע לבנ"י — "שהם עתידים להתחדש כמותה"⁷⁰).

יא. ועפ"ז יובן הענין ששמות החדשים עלו עמהם מבבל:

אע"פ שענין החדשים הי' עוד לפני"ז, החל משבחר בעולמו שכבר אז קבע בו ראשי חדשים⁷¹, ועאכו"כ משבחר ביעקב ובניו שקבע להם ר"ח של גאולה⁷¹, מ"מ, עיקר ענין החידוש מודגש בשמות החדשים שעלו עמהם מבבל.

והביאור בזה:

קודם מ"ת, כשהיתה הגזירה שעליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה⁷², לא יפלא שבמעמד ומצב כזה יכול להיות ענין של גלות מצרים, ולכן, כשהיתה גאולה מגלות זו, אין זה חידוש גדול כ"כ. משא"כ לאחר מ"ת, שבטלה הגזירה, עליונים ירדו למטה ותחתונים עלו למעלה⁷², כך, שהי' גילוי אלקות בעולם, ואעפ"כ הי' לאח"ז ענין של גלות כו', באופן ש"נכרים מרקדים בהיכלו"⁷³ — הרי זה העלם והסתר קשה הרבה יותר מאשר גלות מצרים (אע"פ שהיתה ראש לכל הגלויות⁷⁴), ולכן, כשנעשית גאולה מגלות זו, הרי זו התחדשות אמיתית.

וזהו ענין שמות החדשים עלו עמהם מבבל — שדוקא ע"י העלי' מגלות בבל (הגלות שלאחרי מ"ת, שאז ההעלם וההסתר גדול יותר כו') נעשה אמיתית ענין ההתחדשות.

וכללות הענין בזה — ע"ד מעלת עבודת התשובה לגבי עבודת

הצדיקים⁷⁵:

העבודה דיצי"מ ומ"ת היא ע"ד עבודת הצדיקים. ואילו לאחרי שבירת הלוחות (שהוא שרש ענין הגלות כו'), שאז ניתנו לחות שניות — הרי זה ע"ד עבודת הבעלי תשובה.

וכשם שהדברים אמורים בנוגע לכללות ענין הזמן, כן הוא גם בנוגע לענין החדשים — שענין החדשים כפי שהי' משבחר ביעקב ובניו

(72) שם פי"ב, ג. תנחומא וארא טו.

(73) יומא סט, ב (לגירסת הע"י).

(74) ראה לקו"ש חט"ז ע' 91. וש"נ.

(75) ראה גם ת"מ סה"מ תשרי ס"ע שעה

ואילך. וש"נ.

(68) בא שם.

(69) ר"ה כ, א. מכילתא ופרש"י עה"פ.

(70) נוסח ברכת "קידוש לבנה" (סנהדרין

מב, א).

(71) שמו"ר פט"ו, יא.

הוא בדוגמת עבודת הצדיקים, וענין שמות החדשים שעלו עמהם מבבל הוא בדוגמת עבודת בעלי תשובה.

יב. וענין זה נפעל מידי שבת מברכים החודש בשבתו, עי"ז שמברכים את החודש בשמות שעלו עמהם מבבל.

וכיון שזהו תוכן הענין דעבודת בעלי תשובה — הנה עי"ז מתבטל חושך הגלות כו', ועד ש"לילה כיום יאיר"⁷⁶, ולא רק בלשון הקודש, אלא גם בלשון תרגום: אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא⁷⁷, כפי שיהי' בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, וגם בלשון תרגום: בעגלא דידן⁷⁸.

* * *

יג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה ויאמר לו יהונתן מחר חודש וגו'.

* * *

---

(78) ראה גם תו"מ חע"ו ע' 439. וש"נ.

---

(76) תהלים קלט, יב.
(77) ראה זח"א ד, א. תניא ספ"י.

הוספה

א

כב אייר התשי"י

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"מ וכו'
מהור"י שי שוי"ב

שלום וברכה!

בטח כבר הגיע לידו ישר אישור קבלת כסף המעמד אשר מסר משלו ומשל ב"ב יחיו ומאשר נגבה על ידו.

ופשוט הוא, אשר ראוי זכות עסקו בגבאות מעמד להיות כלי רחב, להמשיך ולקבל שפע ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר ברכם, אותו ואת ב"ב שי ואת המתקשרים על ידו ובהשתדלותו, כמה וכמה פעמים, וברכות צדיקים קיימות לעד.

המאחל רפואה בקרוב לזוגתו תי' וכ"ט

הרב מנחם שניאורסאן

א

מהור"י שי' שו"ב: גאָרדאָן. אגרות נוספות אליו — אג"ק חי"ז אגרת ו'רסח, ובהנסמן בערות שם.

עסקו בגבאות מעמד: ראה גם אג"ק ח"ד אגרת תקפ. תולדות חב"ד בארצות הברית ריש ע' קסו.

מעמד .. המתקשרים: ראה סה"ש תרפ"ח בתחלתו. אג"ק אדמו"ר מהור"י ח"ב אגרות שעד-ה, ובנספח שם. אג"ק ח"א אגרת קיז (ס"ז). ח"ב אגרת שט. ח"ג אגרת תמה (ס"ו). תרעט. חכ"א אגרת זיתתט. ובכ"מ. וראה גם אג"ק ח"ב אגרת שלח (ס"ד). שעה. תכה. ח"ג אגרת תקכ (ס"ע קעח). תקסו (ס"ע רמז). ח"ד אגרת תתלא. תתקסו. א'קכא. ח"ה אגרת א'שכח. ח"ח אגרת ברפה. ח"יד אגרת ד'תתפה. חכ"ד אגרת ט'קסג (ע' קסד). "רשימות" חוברת קעה. ועוד. וברכות צדיקים קיימות לעד: ראה אג"ק אדמו"ר מהור"י ח"ב אגרת תע (ע' רלא). ח"י אגרת ג'תנד (ע' קמו). ובכ"מ. וראה גם תו"מ התוועדויות ח"ג (תשי"א ח"ב) ס"ע 157. אג"ק ח"ג אגרת תרו. תרכא*. תרפח. תשלד (ע' תמב). תשמב. ח"ד אגרת תשצה. תתעה. תתקפד. תתקפו. א'קפו. ח"ז אגרת ביט. חכ"א אגרות ז'תתעה"ו. חכ"ב אגרת ח'שע. ועוד.

ב

בי"ה, כ"ב אייר תשי"ז
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' משה דובער שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מתחלת ניסן, בו כותב פרטי ענין הגמ"ח בכלל והגמ"ח אשר הוא בהנהלתו ביחוד.

ומובן שאפילו את"ל שכל הסיבות והטענות אודותם כותב צודקות הן במאה אחוז, הנה כיון שעל ידם נמנעת הרחבת הגמ"ח אשר הכרחי הוא ובפרט בתקופתנו ובאה"ק ת"ו, פשוט שיש לחפש עצות וענינים להסיר המניעות, והרי צדקה שקולה כנגד כל המצות ובפרט גמ"ח שגדולה גמ"ח יותר מן הצדקה כמרז"ל.

תקותי שגם בפעולות בכרמי שלי מוסיף מזמן לזמן, והוספה מתאימה לדרישת והכרח השעה, ויהי רצון שגם בסביבתו ישפיע שגם הם יעשו את כל הני"ל ובשיתוף פעולותיהם יחד תתרבה הברכה וההצלחה, וע"ד האמור בשער היחוד והאמונה ריש פרק יב': עוד זאת העולה על כולנה כו' ושקולה כנגד כל וכו', עיין שם. ומובן עד היכן הדברים מגיעים אשר כשהשלום בריבוי הברכה בריבוי וכו'.

בברכה בנוסח הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ב

מוה' משה דובער: גנזבורג, ת"א.
והגמ"ח אשר הוא בהנהלתו ביחוד: ראה גם אג"ק ח"י אגרת ג'קעא (ריש ע' רה).
צדקה שקולה כנגד כל המצות: ב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. וראה תניא פל"ז (מח), (ב).

שגדולה גמ"ח יותר מן הצדקה כמרז"ל: סוכה מט, ב.
בכרמי שלי: ע"פ שה"ש א, ו.

וע"ד האמור בשער היחוד והאמונה ריש פרק יב': ושם: "כי כל אות היא המשכת חיות וכח מיוחד פרטי, וכשנצטרפו אותיות הרבה להיות תיבה אזי מלבד ריבוי מיני כחות וחיות הנמשכים כפי מספר האותיות שבתיבה — עוד זאת העולה על כולנה המשכת כח עליון וחיות כללית הכולל' ושקולה כנגד כל מיני הכחו' והחיות פרטיות של האותיות ועולה על גביהן, והיא מחברתן ומצרפתן יחד להשפיע כח וחיות לעולם הנכרא בתיבה זו לכללו ולפרטיו כו'".
כשהשלום בריבוי הברכה בריבוי וכו': אסת"ר בסופו.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **ישכר דוב** בהרה"ח ר' **יונה** ז"ל

נלבי"ע ז"ך אייר ה'תשע"א

זוגתו מרת **מרים** בת ר' **אלתר מרדכי** ז"ל

נלבי"ע ראש חודש שבט ה'תשע"א

ווייס

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות בנם וכלתם

הרה"ת ר' **משה אהרן צבי** וזוגתו מרת **העניא רבקה רות**

ולזכות בניהם ובתם

שלום אליעזר, מנחם מענדל, יונה מרדכי וחנה פערל

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות

ווייס

שלוחי כ"ק אדמו"ר בשערמאן אוקס, קאליפורניא

שימלא השי"ת את כל משאלות לבבם לטובה בגו"ר

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה בכל אשר יפנו

ולנחת רוח יהודי חסידותי מכל יוצאי חלציהם

מתוך הרחבה ובשמחה וטוב לבב